

A T I Y E H N O

دل نوشت

آتش نشانی شغل نه؛ ماجراجویی است!

دست‌وپنجه‌نرم کردن بامرگ‌وزندگی، تمام عمر جوانی‌ات را که سرشار کرده باشد، مگر می‌توانی بدون دغدغه و نگرانی پایه‌دوران بازنشستگی بگذاری؟ سال‌های سال به عنوان قهرمان، جان را کف دست گرفتن و برای نجات انسان‌ها از دل آتش، قدم برداشتن، اتفاق کمی نیست. روزی که قرار است برای همیشه از این دنیای پر رمز و راز و خطر خداحافظی کنی و دست‌بشویی از حرف‌های که با دل و جان عاشقش بودی، یادروز سختی باشد.

صادق شه‌میرزادی، آتش‌نشان بازنشسته‌ای است که روز وداع با شغل‌اش را سخت‌ترین روز زندگی‌اش می‌داند؛ حتی سخت‌تر از تمام روزها و شش‌هایی که به دل آتش می‌زد. نزدیک به هشت‌سال از بازنشستگی‌اش گذشته اما هنوز دلش با همکارانش است: «شاید باورش چندان ساده نباشد اما من هنوز هر بار که صدای آژیر آتش‌نشانی را می‌شنوم تصور می‌کنم که نباید در خانه نشسته باشم. پذیرفتن اینکه دیگر مثل قبل کارآمد نیستم و توان و آمادگی بدنی کافی ندارم تا بتوانم در شرایط سخت کمک‌کننده باشم، هنوز برای من ساده نیست.»

او می‌گوید گاهی خواب عملیات‌های سختی که در دوران خدمت سپری کرده را می‌بیند و با دل‌پیره از خواب می‌پرد: «سال‌های اول بازنشستگی این ماجرا بیشتر برای من پیش می‌آمد. همسر و فرزندانم را کلافه کرده بودم. با این‌حال آنها شرایط من را درک می‌کردند و سعی‌شان این بود که به من برای گذراندن آن روزهای سخت کمک کنند. در دوران خدمت نیز خانواده‌ام همیشه دل‌پره این را داشتند که در دل یکی از عملیات‌های دشوار و بحران‌هایی که پیش می‌آمد برای من اتفاقی بیفتد. با این حال، من همیشه عاشق شغل‌ام بودم و اگر توانمندی و کارآمدی در این شغل به جوانی و سرزندگی و آمادگی جسمانی زیاد نیاز نداشت دلم می‌خواست تمام عمرم در خدمت شعلی باشم که عاشقش هستم.»

این آتش‌نشان بازنشسته دوران خدمتش را منشوری می‌داند از خاطرات تلخ و شیرین؛ اتفاقاتی که شاید در کمتر شغلی نظیرشان اتفاق افتد: «پیدا‌اعان کنم هر آتش‌نشان آنقدر بار خدادهای عجیب و غریب و ویژه در طول دوران شغلی خود سروکار دارد که می‌تواند یک کتاب چند صد صفحه‌ای از خاطراتش بنویسد. برای من هم دقیقاً همین گونه‌است. شغل ما هر روزش خاطرات و ماجراجویی‌هایی دارد که خیلی‌های‌شان آنقدر تلخ و غم‌انگیز هستند که نمی‌توان آنها را بیان کرد.» شه‌میرزادی نینای بازنشستگی را دنیای غیرقابل پیش‌بینی قلمداد می‌کند و می‌گوید: «توضیح اینکه چطور باید با روزهای بطالت و کسالت‌آور بازنشستگی سر کنی ساده نیست. به نظر من به تعداد انسان‌هایی که بعد از پایان سال‌های کاری خود به این دوران پا می‌گذارند، نسخه‌های متفاوت برای بهتر سپری شدن آن وجود دارد. در واقع نمی‌توان یک راهکار کلی و جامع مطرح کرد و برای همه آن راه کار برد. مهم این است که هر کس بتواند بهترین روش را برای بالا بردن کیفیت زندگی دوران بازنشستگی پیدا کند و آن راه کار گیرد تا خدای ناکرده دچار افسردگی و اندوه و بدخلقی نشود.»

۱۶

دور برگردان

“

خداحافظ ای داغ بر دل نشسته...

سال‌ها گذشت اما من هنوز وقتی یاد آتش و آواری که مرا یتیم کرد، می‌افتم، چیزی در قلبم فرو می‌ریزد؛ چیزی به همان وسعت پلاسکو

گاهی مرور می‌کنم آن صبحی را که مرا بوسیدی، توصیه‌های پدرانه‌ات را مویه‌مو تکرار کردی، در آغوشم گرفتی و راهی شدی این دلشوره که هر بار قرار است به جنگ آتش بروی برایم حس تازه‌ای نبود، اما آن صبح انگار با تمام صبح‌ها فرق داشت؛ فرقی به حجم عظیم دیگر هیچ‌وقت ندیدن روی ماهت!

تو چند سال قبل در آتش جان دوباره بخشیدن به رفقای‌ات سوختی و من قرار است تمام عمرم را در آتش نداشتن آغوش پر مهر پدرانه‌ات بسوزم...

این بازی منصفانه‌ای نبود بابا... تو نباید داغی دائمی می‌شدی بر دلم. نباید!

گزارش

پرتوجفتایی

روزنامه نگار

استرس‌زای بودن شغل آتش‌نشانی باعث می‌شود تا آتش‌نشانان به خاطر موقعیت‌های بحرانی و حوادث غیرقابل پیش‌بینی با استرس‌های روحی و روانی زیادی روبه‌رو شوند

چرا هفتم مهر روز آتش‌نشانی نام گرفت؟

در ابتدا شاید برای شما این سؤال مطرح شود که دلیل نامگذاری روز ۷ مهر به نام روز «آتش‌نشانی و ایمنی» چیست؟ علت این نامگذاری به رخدادی در دوران جنگ تحمیلی و هشت سال دفاع مقدس بازمی‌گردد. ماجرا از این قرار بود که در روز هفتم مهر ماه سال ۱۳۵۹ وقتی که دشمن یعنی به پالایشگاه آبادان حمله هوایی کرد، آتش‌نشانان حاضر در منطقه اطراف پالایشگاه و شهرهای پیرامون آبادان، برای مهار آتش خیلی سریع خود را به پالایشگاه رساندند. در همان زمان و در حالی که آتش‌نشانان مشغول انجام عملیات در راستای خاموش کردن آتش معله‌ور پالایشگاه بودند، هواپیماهای عراقی اقدام به بمباران پالایشگاه می‌کنند، بمبارانی که شهادت تعداد بسیار زیادی از آتش‌نشانان را در پی داشت. از همین رو و برای پاسداشت یاد آن شهدای آتش‌نشان روز هفتم مهرماه به نام آتش‌نشانی نامگذاری شد. طرح تعیین روز آتش‌نشانی و ایمنی در سال ۱۳۷۹ توسط ستاد هماهنگی امور ایمنی و آتش‌نشانی کشور پیشنهاد و توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی کشور تأیید شد. این روز با هدف ترویج ایمنی و پیشگیری از حوادث در سطح کشور و همچنین یادآوری حماسه‌آفرینی‌ها و از خودگذشتگی‌های آتش‌نشانان میهن اسلامی در عرصه دفاع مقدس نامگذاری شده‌است. ایجاد زمینه‌های مناسب برای آموزش همگانی مردم در جهت پیشگیری از بروز حوادث مختلف و حفاظت از سرمایه‌های ملی نیز از دیگر اهداف نامگذاری این روز است که هر سال سازمان آتش‌نشانی برنامه‌های خاصی برای قدم برداشتن در راستای این اهداف در نظر گرفته و

ابراهیم در پلاسکو

• نویسنده: محبوبه زارع
• انتشارات: ملورین
• سال نشر: ۱۳۹۶

معرفی کتاب

سی‌ام دی‌ماه سال ۱۳۹۵ ساختمان پلاسکو تهران واقع در خیابان جمهوری، چهارراه استانبول، بر اثر آتش‌سوزی به طور کامل فرو ریخت و حادثه‌ای ناگوار بر جای گذاشت؛ حادثه‌ای که طی آن ۲۲ نفر جان خود را از دست دادند و بسیاری دیگر نیز با مصدومیت مواجه شدند. از طرفی تخریب و آتش گرفتن این ساختمان موجب شد تمامی فروشگاه‌های این ساختمان مورد با تمامی کالاهای موجود در آن از بین رفته و خسارات سنگینی با صاحبان این بونیک‌ها وارد کند. ماجرای فرو ریختن ساختمان پلاسکو به حدی ناراحت‌کننده بود که از همان روزهای ابتدایی به سوژه‌ای برای تولیدات فرهنگی از جمله، فیلم، تئاتر، پادکست، کتاب، محتواهای رسانه‌ای،

عکس و... تبدیل شد؛ تا حدی که با گذشت هفت سال از آن حادثه تلخ، هنوز هم برخی هنرمندان به تولید و خلق آثاری که محوریت موضوعی آن ماجرای فرو ریختن و آتش‌سوزی پلاسکو است، می‌پردازند. در این بین موضوعی که بیش از هر موضوع دیگری مطرح شد، اهمیت شغل و حرفه آتش‌نشانان بود. شهید شدن چند آتش‌نشان در این اتفاق موجب شد که این قشر در بین مردم به محبوبیتی دوچندان رسیده و اهمیت کار آنها بیش از پیش عیان و آشکار شود. در همین راستا و در ادامه تولید آثار هنری و فرهنگی که حادثه پلاسکو، هسته مرکزی آن بود، در سال ۹۶ یعنی زمانی نزدیک به یک سال پس از رخ دادن این حادثه، انتشارات محبوبه زارع کتابی با عنوان «ابراهیم در پلاسکو» به قلم محبوبه زارع منتشر کرد؛ کتابی که به نوعی یادنامه‌ای از شهدای آتش‌نشان که در حادثه پلاسکو به مقام شهادت رسیدند، محسوب می‌شد. محبوبه زارع نویسنده کتاب «ابراهیم در پلاسکو» متولد سال ۱۳۵۸ در یزد و دانشجوی دکترای تفسیر تطبیقی

است و تاکنون بیش از ۲۰ عنوان کتاب از وی منتشر شده که از آن جمله می‌توان به مجموعه پنج جلدی قهرمانان کوچک کربلا، شرط هشتم، مسافر ناتمام، عقل‌های پارموقت و مردم و حکومت در مصاحبه با اولین حاکم جامعه نبوی (ص) امام علی (ع) اشاره کرد. این نویسنده جوان پس از انتشار این کتاب در مصاحبه‌ای عنوان کرد که انگیزه‌اش از نگارش این کتاب، در یاد ماندن فداکاری‌های آتش‌نشانان شجاعی است که در حادثه پلاسکو جان‌شان را از دست دادند، اما به انسان‌های زیر آوار مانده زندگی دوباره بخشیدند. کتاب «ابراهیم در پلاسکو» در واقع یادنامه حماسه آتش‌نشان‌هایی است که نقطه تجلی ایثارشان در حادثه ۳۰ دی‌ماه ساختمان پلاسکو، در تاریخ کشور ثبت شد. این کتاب روایتی تلفیقی از داستان و مستند است که قصه زندگی آتش‌نشانی به نام «ابراهیم» و احکایت می‌کند. شخصیت اصلی این کتاب یعنی همان «ابراهیم» در این کتاب راوی حماسه همسنگران خویش در روزی است که ساختمان پلاسکو فرو ریخت. در این کتاب تمام اتفاقاتی که آن روز در

ساختمان پلاسکو و پس از آتش‌سوزی و رسیدن نیروهای امدادی، رخ داده در قالب گفت‌وگو بین آتش‌نشانان روایت شده است. محبوبه زارع برای نگارش این داستان از اطلاعات سازمان آتش‌نشانی تهران بهره برده است.

از متن کتاب:

• ابراهیم هم مانند دوستانش، لباس آتش‌نشانی را به تن کرد و به همراه سعید سوار نیشان شد. سعید راننده بود و در بیشتر مأموریت‌ها او را همراهی می‌کرد.

• این ساختمان درست در تقاطع سه سفار تخانه است. خدا کند زود مهار شود و گر نه ابعاد بین‌المللی پیدا می‌کند. ساختمان پلاسکو خیلی قدیمی است.

• تجربه ۱۵ ساله کار آتش‌نشانی، او را نسبت به حوادث پرتلاقت کرده بود. نفسی تازه کرد و در حالی که پایش را روی پدال گاز می‌فشرد، گفت: «مثل اینکه یکی از طبقات بالا آتش گرفته. چند ایستگاه اعزام شده‌اند اما ساختمان خیلی بزرگی است و پر است از پارچه.»

• صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری آهنگ آتیه (وابسته به سازمان تأمین اجتماعی) • مدیر مسئول: روح‌الله عطریان
• سردبیر: زیر نظر شورای سردبیری • صفحه‌آرا: کتیون رحیمی • عکس: پویا بازارگرد، پرتو جفتایی • ویراستار: کورش اشرفی
• حروفچین: اکرم خاکپور • ناظر چاپ: علی توتونی
• نشانی: میدان آذرانتین، خیابان احمد قصیر خیابان دوازدهم، شماره ۲۲ • تلفن: ۴۵۴۳۶-۲۱ • تحریریه: داخلی ۱۴۳
• بازارگانی: داخلی ۱۲۲ • www.atiyehno.ir • چاپ: هنر سرزمین سبز

• یکشنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۱ • شماره ۳۵۲

آتیه نو به مناسبت روز ملی «آتش‌نشانی و ایمنی» زاویایی از این شغل را بررسی می‌کند

پنجه به پنجه با خطر

هفتم مهر ماه هر سال در تقویم ایران، روز «آتش‌نشانی و ایمنی» نامگذاری شده‌است؛ روزی که هر سال در آن از خدمات آتش‌نشانان فداکاری ایران زمین تقدیر می‌شود و به واقع بهانه‌ای است تا این قشر شجاع مورد قدردانی قرار گیرند. آتش‌نشانی شغل مهیج و البته پر استرس به شمار می‌رود و شاید همین میزان اعجاب‌برانگیز بودن سبب شده حتی در تقویم جهانی نیز روزی به نام آتش‌نشانان ثبت شود. افرادی که برای ورود به این شغل پر مخاطره با دید از آزمون‌های سخت فیزیکی و تئوری عبور کنند تمام عمر خدمت خود را نیز باید به اصطلاح در حالت «آماده‌باش» باشند. به مناسبت روز ملی «آتش‌نشانی و ایمنی» بر آن شدیم تا نگاهی داشته باشیم به این شغل و پیچیدگی‌هایش.

و مواجهه با مواد شیمیایی و گازهای سمی و... هستند. احتمال دارد که آتش‌نشان دچار نقص عضو، قطع نخاع، شکستگی دست یا پا و یا حتی مرگ در هر یک از این حوادث شوند که این موارد تنها گوشه‌ای از دشواری‌های این شغل به شمار می‌رود. آتش‌نشانان باید شخصیت‌های درخشان باشند، عموماً، واقع‌بین، انعطاف‌پذیر و سازگار، مقاوم، هادیت‌گر، اجتماعی، مردم‌دار، دارای قدرت ریسک‌پذیری بالا، صریح، احساسی، گاهی بی‌خیال، هدفمند، کنجکاو، فعال، پراتزی، سرزنده و شوخ‌طبع، خوش‌برخورد و صمیمی داشته باشند. آتش‌نشانان باید دارای قدرت تصمیم‌گیری، ماجراجویی، دارای قدرت مواجهه با بحران، دارای توانایی مشاهده و ملاحظه با جزئیات باشند. فردی که از نظر عاطفی باثبات است و خلقی یکنواخت دارد و بدون آشفتگی با بحران‌ها مواجه می‌شود می‌تواند آتش‌نشان خوبی باشد. از طرفی فردی که می‌خواهد آتش‌نشان شود، باید نوع‌دوست باشد و حس همدلی زیادی داشته باشد. همچنین مشتاق کمک کردن به دیگران باشد و بودن در جمع و انجام فعالیت‌های جمعی را دوست داشته باشد. یک آتش‌نشان باید اهل گفت‌وگو باشد و بخواهد از شرایط پیچیده لذت ببرد و با منطقی‌ترین حالت، هیجانات خود را در لحظه‌ای که لازم است، مدیریت کنند. همچنین آتش‌نشانان باید تاب‌آوری بالایی داشته باشند، یعنی خصوصیات، مهارت و توانمندی‌هایی را داشته باشند که قادر باشند با سختی‌ها، چالش‌ها و مشکلات سازگار شوند؛ در غیر این صورت دوام آوردن در شغلی با این حجم از استرس و تنش چندان کار ساده‌ای نخواهد بود.

واحدهای آتش‌نشانی (اطفاییه) در بلدیة آن روز نام‌برد که در قطب‌های اقتصادی و صنعتی کشور ایجاد شده و به طور مثال احداث پایگاه‌هایی در تهران ۱۳۰۳، قزوین ۱۳۰۳، اهواز ۱۳۰۴، بندر انزلی ۱۳۰۵، شهر رشت ۱۳۰۵، مشهد مقدس ۱۳۱۲، شهر زنجان ۱۳۲۷، شهر اصفهان ۱۳۲۸ و شهر شیراز ۱۳۲۹ نام‌برد.

شجاعت؛ شرط اول آتش‌نشان شدن

جاذبیت زیاد و هیجان‌انگیز بودن شغل آتش‌نشانی، عاملی است که برخی از نوجوانان در زمان انتخاب شغل آینده خود، علاقه‌مند می‌شوند که این حرفه را انتخاب کنند. اما ورود به این شغل پر خطر که همواره با استرس و سختی‌های فراوان همراه است، چندان هم ساده نیست. هر چند شروط متعددی از جمله تحصیل در مدارس کار و دانش در رشته ایمنی و آتش‌نشانی و یاد رشته‌های مرتبط در مقطع دانشگاه، وضعیت بدنی ایده‌آل و آماده و پذیرفته شدن در آزمون‌های متعدد برای آتش‌نشان شدن لازم است اما بدون شک «شجاعت» و بهر‌همندی از ویژگی‌های روحی شاخص نخستین و اساسی‌ترین شرط محسوب می‌شود. استرس‌زای بودن شغل آتش‌نشانی باعث می‌شود تا آتش‌نشانان به خاطر موقعیت‌های بحرانی و حوادث غیرقابل پیش‌بینی با استرس‌های روحی و روانی زیادی روبه‌رو شوند. از این رو آنها باید بتوانند اضطراب خود را مدیریت کنند تا در زمان حادثه بهترین واکنش را از خود بروز دهند و به مدیریت سریع‌تر حادثه بپردازند. آتش‌نشانان در این شغل، همواره در معرض خطرات تهدیدکننده جان مانند انفجار، سوختگی، سقوط از ارتفاع